MEDHA AI

APPSC PAPER I: GENERAL STUDIES & MENTAL ABILITY · SOCIAL WORK

Foundations of social work

ఉచిత నోట్స్ PDF · 2 నోట్స్ · 25 Oct 2026

Medha AI ఉచిత స్టడీ మెటీరియల్. మీ పరీక్షకు నోట్స్, ప్రాక్టీస్, మాక్ టెస్టులు, పాత పేపర్ల కోసం **app.medhaai.in** లో ఉచితంగా మొదలుపెట్టండి.

1. సామాజిక కార్యం: నిర్వచనాలు, చరిత్ర, పరిధి, భారతదేశంలో వృత్తి
2. సామాజిక కార్యం: సూత్రాలు, విలువలు, నైతిక నియమావళి

medhaai.in

Notes · Practice · Mock tests · Previous papers

Start free at
app.medhaai.in

1 సామాజిక కార్యం: నిర్వచనాలు, చరిత్ర, పరిధి, భారతదేశంలో వృత్తి

సామాజిక కార్యం (social work) వ్యక్తులు, సమూహాలు, సముదాయాల సామాజిక పనితీరును (social functioning) మెరుగుపరిచే వృత్తిపరమైన, శాస్త్రీయ సహాయ సేవ; ఇది ఛారిటీ ఆర్గనైజేషన్ సొసైటీ (లండన్, 1869), సెటిల్‌మెంట్ ఉద్యమం (టాయిన్‌బీ హాల్, 1884) నుంచి ఎదిగింది. భారతదేశంలో సర్ దొరాబ్జీ టాటా గ్రాడ్యుయేట్ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్, బొంబాయి (1936)తో వృత్తిగా మారింది; ఇదే నేటి టిస్ (TISS).

ముఖ్య వాస్తవాలు

- **ఫ్రైడ్‌ల్యాండర్ (Friedlander, 1955):** సామాజిక కార్యం ఒక **వృత్తిపరమైన సేవ**; ఇది **మానవ సంబంధాలలో శాస్త్రీయ జ్ఞానం, నైపుణ్యం** ఆధారంగా, ప్రజలు ఒంటరిగా గానీ సమూహాలుగా గానీ **సామాజిక, వ్యక్తిగత సంతృప్తిని, స్వావలంబనను** పొందడానికి సహాయపడుతుంది.
- **హెర్బర్ట్ స్ట్రూప్ (Herbert Stroup): ప్రజలు తమకు తామే సహాయం చేసుకునేలా సహాయపడే శాస్త్రీయ పద్ధతి** ద్వారా వ్యక్తులు, సమూహాలు, సముదాయాల అవసరాలు తీర్చడానికి వనరులను సమకూర్చే **కళ** సామాజిక కార్యం.
- **వెర్నర్ బోమ్ (Werner Boehm, 1958–59):** వ్యక్తుల **సామాజిక సంబంధాలపై** దృష్టి పెట్టే కార్యకలాపాల ద్వారా, ఒంటరిగా గానీ సమూహాలుగా గానీ, వారి **సామాజిక పనితీరును పెంపొందించడం** సామాజిక కార్యం లక్ష్యం.
- **మేరీ రిచ్‌మండ్ (Mary Richmond):** *సామాజిక నిర్ధారణ* (Social Diagnosis, **1917**), *వ్యక్తిగత సేవా కార్యం అంటే ఏమిటి?* (What is Social Case Work?, 1922); ఆమెను **వ్యక్తిగత సేవా కార్య (social case work) మాతృమూర్తి** అంటారు.
- **ప్రపంచ నిర్వచనం (ఐఎఫ్ఎస్‌డబ్ల్యూ–ఐఏఎస్ఎస్‌డబ్ల్యూ - IFSW–IASSW, మెల్‌బోర్న్, 2014): సామాజిక మార్పు, అభివృద్ధి, సామాజిక సంఘటితత్వం, ప్రజల సాధికారత, విముక్తిని** ప్రోత్సహించే **ఆచరణ ఆధారిత వృత్తి, విద్యా విభాగం (academic discipline)**; మూల సూత్రాలు: **సామాజిక న్యాయం (social justice), మానవ హక్కులు, సమష్టి బాధ్యత (collective responsibility), వైవిధ్యాల పట్ల గౌరవం**.
- **ఎలిజబెత్ కాలపు పేదల చట్టం (Elizabethan Poor Law): 1601** (ఇంగ్లండ్); **పేదల సవరణ చట్టం (Poor Law Amendment Act): 1834**.
- **ఛారిటీ ఆర్గనైజేషన్ సొసైటీ (సీఓఎస్ - COS): లండన్, 1869** (సి.ఎస్. లోక్, ఆక్టేవియా హిల్); అమెరికాలో మొదటిది **బఫెలో, 1877** (రెవ. ఎస్. హంఫ్రీస్ గర్టీన్). స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలను **"స్నేహపూర్వక సందర్శకులు" (friendly visitors)** అనేవారు; **వ్యక్తిగత సేవా కార్యానికి** ఇదే మూలం.
- **సెటిల్‌మెంట్ హౌస్ ఉద్యమం (Settlement house movement): టాయిన్‌బీ హాల్, లండన్, 1884** (కానన్ **శామ్యూల్ బార్నెట్**, హెన్రియెట్టా బార్నెట్); **హల్ హౌస్, షికాగో, 1889** (**జేన్ ఆడమ్స్**, ఎలెన్ గేట్స్ స్టార్). **సామూహిక సేవా కార్యం (group work), సముదాయ వ్యవస్థీకరణకు (community organisation)** ఇదే మూలం. జేన్ ఆడమ్స్: **నోబెల్ శాంతి బహుమతి 1931**.
- **మొదటి శిక్షణ:** న్యూయార్క్ సీఓఎస్ వేసవి కోర్సు (Summer School in Philanthropic Work), **1898**; ఇది **న్యూయార్క్ స్కూల్ ఆఫ్ ఫిలాంత్రపీ (1904)**గా మారింది; నేడు కొలంబియా స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్.
- **అబ్రహం ఫ్లెక్స్‌నర్ (Abraham Flexner, 1915):** "సామాజిక కార్యం ఒక వృత్తేనా?" అని ప్రశ్నించి, **ఇంకా కాదు** అని జవాబిచ్చారు. **ఎర్నెస్ట్ గ్రీన్‌వుడ్ (Ernest Greenwood, 1957):** ఐదు **వృత్తి లక్షణాలు (attributes of a profession)**: క్రమబద్ధమైన సిద్ధాంతం, అధికారం, సముదాయ ఆమోదం, నైతిక నియమావళి, వృత్తిపరమైన సంస్కృతి.
- **ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ** (NASW, అమెరికా) ఏర్పాటు **1955**; మొదటి నైతిక నియమావళి (Code of Ethics) **1960**.
- **భారతదేశపు మొదటి పాఠశాల: సర్ దొరాబ్జీ టాటా గ్రాడ్యుయేట్ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్, బొంబాయి, 1936**; మొదటి డైరెక్టర్ **క్లిఫర్డ్ మాన్‌షార్ట్** (అమెరికన్ మిషనరీ); **1944లో టాటా ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సోషల్ సైన్సెస్ (టిస్)**గా

పేరు మార్పు; ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం 1964. టిస్ **ఇండియన్ జర్నల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్ (1940)**ను ప్రారంభించింది.

- **కేంద్ర సామాజిక సంక్షేమ బోర్డు (Central Social Welfare Board): 1953**, మొదటి ఛైర్‌పర్సన్ **దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్**.
- **పద్ధతులు (ఆరు):** ప్రాథమిక: **వ్యక్తిగత సేవా కార్యం, సామూహిక సేవా కార్యం, సముదాయ వ్యవస్థీకరణ**; ద్వితీయ (సహాయక): **సామాజిక సంక్షేమ పరిపాలన (social welfare administration), సామాజిక కార్య పరిశోధన (social work research), సామాజిక చర్య (social action)**.
- **సామాజిక కార్యం విధులు** (భారతీయ పాఠ్యపుస్తకాలు): **చికిత్సాత్మక (curative), దిద్దుబాటు (correctional/corrective), నివారణ (preventive), అభివృద్ధి (developmental)**. **పియర్స్ (Pierce)** పేర్కొన్న సామాజిక మార్పు రంగాలు: **నివారణ, సంస్కరణ, పునః సామాజికీకరణ (re-socialisation), పునరావాసం, ప్రణాళిక** (2023 కీ).

వివరణ

1. నిర్వచనాల్లో ఉమ్మడి అంశాలు. ప్రతి ప్రామాణిక నిర్వచనంలోనూ ఇవే భాగాలు ఉంటాయి:

- ఒక **సహాయ** కార్యకలాపం, **వృత్తిగా** (శిక్షణ, జ్ఞానం, నైపుణ్యాలు, నైతికత) చేసేది;
- క్లయింట్ ఒక **వ్యక్తి, సమూహం లేదా సముదాయం** కావచ్చు;
- లక్ష్యం **సామాజిక పనితీరు**: ఒక వ్యక్తికి, అతని లేదా ఆమె సామాజిక పాత్రలు (roles), పర్యావరణం (environment) కోరే అవసరాలకు మధ్య పొందిక;
- ఇది **ప్రజలు తమకు తామే సహాయం చేసుకునేలా** చేస్తుంది (స్వయం సహాయం, పరాధీనత కాదు);
- కుటుంబం, సంస్థ, సముదాయం, రాజ్యం **వనరులను** ఉపయోగిస్తుంది.

2. సామాజిక కార్యం, దాని పొరుగు భావనలు. పరీక్షలు ఈ తేడాను అడుగుతాయి.

పదం	అది ఏమిటి	ఎవరు చేస్తారు
సామాజిక సేవ (Social service)	అవసరంలో ఉన్న వ్యక్తికి అందించే సహాయం (దానం, ఉపశమనం)	ఎవరైనా, తరచూ స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలు; శిక్షణ అవసరం లేదు
సామాజిక కార్యం	సామాజిక పనితీరును పునరుద్ధరించి, అభివృద్ధి చేసే శాస్త్రీయ, పద్ధతి ఆధారిత సహాయం	శిక్షణ పొందిన వృత్తి నిపుణులు
సామాజిక సంక్షేమం (Social welfare)	శ్రేయస్సు కోసం సేవలు, చట్టాలు, సంస్థల వ్యవస్థీకృత **వ్యవస్థ**	రాజ్యం, స్వచ్ఛంద సంస్థలు
సామాజిక సంస్కరణ (Social reform)	ఉద్యమాల ద్వారా హానికర ఆచారాలు, సంస్థల మార్పు	సంస్కర్తలు, నాయకులు

- **సామాజిక చర్య** సామాజిక కార్యం పద్ధతుల్లో ఒకటి: చట్టాలను లేదా విధానాన్ని మార్చడానికి వ్యవస్థీకృత సామూహిక ప్రయత్నం.
- **సామాజిక భద్రత (social security)** అంటే అనుకోని పరిస్థితుల (వృద్ధాప్యం, అనారోగ్యం, నిరుద్యోగం) నుంచి రాజ్యం సామాజిక బీమా, సామాజిక సహాయం ద్వారా ఇచ్చే రక్షణ.
- సామాజిక సంస్కరణ లక్ష్యం **సమాజం**; సామాజిక కార్యం లక్ష్యం **ప్రజలు, వారి పనితీరు**; అయితే రెండూ మార్పునే కోరుకుంటాయి.

3. పాశ్చాత్య దేశాల్లో చరిత్ర (దశలు).

- **దానం, మతం:** భిక్ష, చర్చి సహాయం, శ్రేణులు (guilds).

- **పేదల చట్టాలు (1601, 1834):** పారిష్‌లు, వర్క్‌హౌస్‌ల (శ్రమశాలలు - workhouses) ద్వారా రాజ్యం అందించే సహాయం; "అర్హులైన", "అనర్హులైన" పేదలు అనే విభజన.
- **సీఓఎస్ (1869):** "శాస్త్రీయ దానం": ప్రతి కేసును విచారించడం, దరఖాస్తుదారులను నమోదు చేయడం, భిక్ష రెండుసార్లు అందకుండా చూడటం, స్నేహపూర్వక సందర్శకులను ఉపయోగించడం. దీని నుంచి **వ్యక్తిగత సేవా కార్యం** వచ్చింది (మేరీ రిచ్‌మండ్ బాల్టిమోర్‌లో సీఓఎస్ కార్యకర్త).
- **సెటిల్‌మెంట్లు (1884, 1889):** చదువుకున్న స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలు పేద బస్తీల **లోపలే** నివసిస్తూ క్లబ్బులు, తరగతులు, ప్రచారోద్యమాలు నడిపారు. దీని నుంచి **సామూహిక సేవా కార్యం**, **సముదాయ వ్యవస్థీకరణ**, **సామాజిక చర్య** వచ్చాయి.
- **వృత్తీకరణ:** పాఠశాలలు (1898 నుంచి), ఫ్లెక్స్‌నర్ సవాలు (1915), రిచ్‌మండ్ సామాజిక నిర్ధారణ (1917), వృత్తిపరమైన సంఘాలు, ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ (1955), దాని నియమావళి.

4. భారతదేశంలో చరిత్ర.

- **వృత్తి పూర్వ మూలాలు:** మతపరమైన దానం (*దానం*, *జకాత్* - zakat, ఆలయ, *ధర్మశాల* సహాయం), కుల (caste), గ్రామ స్వయం సహాయం, 19వ శతాబ్దపు **సామాజిక సంస్కరణోద్యమాలు**: రాజా రామ్మోహన్ రాయ్ (బ్రహ్మ సమాజం, 1828; సతీసహగమనం రద్దు, 1829), ఈశ్వర చంద్ర విద్యాసాగర్ (వితంతు పునర్వివాహ చట్టం, 1856), జ్యోతిబా ఫూలే (సత్యశోధక్ సమాజం, 1873), సర్వెంట్స్ ఆఫ్ ఇండియా సొసైటీ (గోఖలే, 1905).
- **గాంధేయ నిర్మాణాత్మక కార్యక్రమం:** గ్రామోద్ధరణ, అంటరానితనం (untouchability) నిర్మూలన, హరిజన్ సంక్షేమం, ఖాదీ, బునియాదీ విద్య (బేసిక్ ఎడ్యుకేషన్); వృత్తి నిపుణుల కంటే శిక్షణ పొందిన స్వచ్ఛంద కార్యకర్తలు.
- **వృత్తిపర దశ:** టాటా పాఠశాల (1936) పట్టభద్ర స్థాయి శిక్షణను ప్రారంభించింది. స్వాతంత్ర్యం తర్వాత మరిన్ని పాఠశాలలు వచ్చాయి; వాటిలో **ఢిల్లీ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్ (1946లో లక్నోలో వైడబ్ల్యూసీఏ - YWCA స్థాపించింది, 1948లో ఢిల్లీకి మారింది, 1961 నుంచి ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయంలో భాగం)**, **కాశీ విద్యాపీఠ్, వారణాసి (1947)** ఉన్నాయి.
- **స్వాతంత్ర్యం తర్వాత: ఇండియన్ కాన్ఫరెన్స్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్ (1947)**, **కేంద్ర సామాజిక సంక్షేమ బోర్డు (1953)**, ప్రణాళికా సంఘం (Planning Commission) ప్రచురించిన **ఎన్‌సైక్లోపీడియా ఆఫ్ సోషల్ వర్క్ ఇన్ ఇండియా (1968)**, సామాజిక కార్య విద్యపై యూజీసీ (UGC) సమీక్షా కమిటీలు (1965, 1980), దాని నమూనా పాఠ్యప్రణాళిక (curriculum, 2001). సంక్షేమానికి కేంద్ర మంత్రిత్వ శాఖ ఇప్పుడు **సామాజిక న్యాయ, సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ** (Ministry of Social Justice and Empowerment; ఈ పేరు **1998** నుంచి).

5. పరిధి, రంగాలు. సామాజిక పనితీరు ఎక్కడ దెబ్బతింటే అక్కడ సామాజిక కార్యం పనిచేస్తుంది:

- **కుటుంబ, శిశు సంక్షేమం** (దత్తత - adoption, పెంపుడు సంరక్షణ, బాలల రక్షణ);
- **వైద్య, మానసిక వైద్య సామాజిక కార్యం** (ఆసుపత్రులు, మానసిక ఆరోగ్యం);
- **దిద్దుబాటు సామాజిక కార్యం (correctional social work)**: ప్రొబేషన్, పెరోల్, జైళ్లు, బాల నేరస్థుల సంరక్షణ గృహాలు, విడుదల అనంతర సంరక్షణ (ఈ పోస్టు రంగం);
- **కార్మిక సంక్షేమం, పారిశ్రామిక సామాజిక కార్యం** (ఫ్యాక్టరీల చట్టం కింద సంక్షేమ అధికారులు);
- **సముదాయ అభివృద్ధి**: గ్రామీణ, పట్టణ, గిరిజన;
- **పాఠశాల సామాజిక కార్యం, యువజన సంక్షేమం, వృద్ధాప్య శాస్త్రం (gerontology), వైకల్యం (disability), విపత్తు సహాయం**;
- **సామాజిక విధానం, ప్రణాళిక, పరిపాలన**.

6. సమాజ శాస్త్ర నోట్స్‌తో అనుసంధానం. కామ్టే త్రిదశా నియమం (law of three stages), స్పెన్సర్ జీవ సాదృశ్యం (organic analogy) SOC-BC-01లో ఉన్నాయి; ఆగ్‌బర్న్ **సాంస్కృతిక వెనుకబాటు** (cultural lag) SOC-BC-03లో; సామాజిక మార్పు (social change), సామాజిక నియంత్రణ (social control) సిద్ధాంతాలు SOC-BC-04లో ఉన్నాయి. ఒక సమాజం ఆచారాల కంటే సాంకేతికతలో వేగంగా మారినప్పుడు సమస్యలు ఎందుకు తలెత్తుతాయో వివరించడానికి సామాజిక కార్యం ఈ భావనలను తీసుకుంటుంది.

తరచూ చేసే పొరపాట్లు

✗ "మొదటి సీఓఎస్ 1869లో బఫెలోలో ఏర్పడింది." ✓ **లండన్, 1869**; బఫెలో (అమెరికా) **1877**.

✗ "హల్ హౌస్ మొదటి సెటిల్‌మెంట్ హౌస్." ✓ **టాయిన్‌బీ హాల్, లండన్ (1884)** మొదటిది; హల్ హౌస్, షికాగో **1889**.

✗ "టాయిన్‌బీ హాల్‌ను జేన్ ఆడమ్స్ స్థాపించారు." ✓ **శామ్యూల్ బార్నెట్** స్థాపించారు; ఆడమ్స్ స్థాపించింది **హల్ హౌస్**.

✗ "టిస్ 1936లో అదే పేరుతో స్థాపితమైంది." ✓ 1936లో అది **సర్ దొరాబ్జీ టాటా గ్రాడ్యుయేట్ స్కూల్ ఆఫ్ సోషల్ వర్క్**; **1944**లో టిస్‌గా పేరు మారింది.

✗ "మేరీ రిచ్‌మండ్ సామాజిక నిర్ధారణను 1922లో రాశారు." ✓ **1917**; *వ్యక్తిగత సేవా కార్యం అంటే ఏమిటి?* 1922.

✗ "సామాజిక సేవ, సామాజిక కార్యం ఒకటే." ✓ సామాజిక సేవకు శిక్షణ అవసరం లేదు; సామాజిక కార్యం **వృత్తిపరమైన, పద్ధతి ఆధారిత** సేవ.

✗ "సామాజిక చర్య ఒక ప్రాథమిక పద్ధతి." ✓ ఇది పరిపాలన, పరిశోధనలతో పాటు ఒక **ద్వితీయ** పద్ధతి.

✗ "సామాజిక కార్యం ప్రపంచ నిర్వచనాన్ని 2000లో ఆమోదించారు." ✓ ప్రస్తుత నిర్వచనం **2014 (మెల్‌బోర్న్)**; 2000 (మాంట్రియల్) అంతకుముందుది.

త్వరిత పునశ్చరణ

- సామాజిక కార్యం: సామాజిక పనితీరు కోసం వృత్తిపరమైన సహాయం; ప్రజలు తమకు తామే సహాయం చేసుకునేలా చేస్తుంది.
- ఫ్రైడ్‌ల్యాండర్: మానవ సంబంధాలలో శాస్త్రీయ జ్ఞానం, నైపుణ్యంపై ఆధారపడిన వృత్తిపరమైన సేవ.
- ప్రపంచ నిర్వచనం 2014: సామాజిక మార్పు, సంఘటితత్వం, సాధికారత, విముక్తి; సామాజిక న్యాయం, మానవ హక్కులు.
- పేదల చట్టం 1601; సీఓఎస్ లండన్ 1869, బఫెలో 1877; స్నేహపూర్వక సందర్శకులు → వ్యక్తిగత సేవా కార్యం.
- టాయిన్‌బీ హాల్ 1884 (బార్నెట్); హల్ హౌస్ 1889 (జేన్ ఆడమ్స్) → సామూహిక సేవా కార్యం, సముదాయ వ్యవస్థీకరణ.
- రిచ్‌మండ్, సామాజిక నిర్ధారణ 1917; ఫ్లెక్స్‌నర్ 1915; గ్రీన్‌వుడ్ 1957; ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ 1955.
- భారతదేశం: టాటా పాఠశాల, బొంబాయి, 1936 (మాన్‌షార్ట్) → టిస్ 1944; సీఎస్‌డబ్ల్యూబీ (CSWB) 1953 (దుర్గాబాయి దేశ్‌ముఖ్).
- పద్ధతులు: వ్యక్తిగత సేవా కార్యం, సామూహిక సేవా కార్యం, సముదాయ వ్యవస్థీకరణ + పరిపాలన, పరిశోధన, సామాజిక చర్య.
- విధులు: చికిత్సాత్మక, దిద్దుబాటు, నివారణ, అభివృద్ధి.
- కామ్టే, స్పెన్సర్: SOC-BC-01; సాంస్కృతిక వెనుకబాటు (ఆగ్‌బర్న్): SOC-BC-03.

2 సామాజిక కార్యం: సూత్రాలు, విలువలు, నైతిక నియమావళి

సామాజిక కార్యం (social work) విలువల (values) (ప్రతి వ్యక్తి గౌరవం, విలువ; సామాజిక న్యాయం) మీద నిలబడుతుంది; ఈ విలువలు ఆచరణ కోసం సూత్రాలుగా మారతాయి (బీస్టెక్ (Biestek) ఏడు సూత్రాలు: వ్యక్తిగతీకరణ, భావాల ఉద్దేశపూర్వక వ్యక్తీకరణ, నియంత్రిత భావోద్వేగ ప్రమేయం, అంగీకారం, తీర్పు చెప్పని వైఖరి, క్లయింట్ స్వయం నిర్ణయాధికారం, గోప్యత), నైతిక నియమావళుల (codes of ethics) రూపంలో రాతపూర్వకమవుతాయి (ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ (NASW) 1960/1996; ఐఎఫ్ఎస్‌డబ్ల్యూ–ఐఏఎస్ఎస్‌డబ్ల్యూ (IFSW–IASSW) 2018; భారత నైతిక ప్రకటన, 1997).

ముఖ్య వాస్తవాలు

- **ఫెలిక్స్ పి. బీస్టెక్ (Felix P. Biestek)** (అమెరికన్ జెస్యూట్ మతగురువు), *వ్యక్తిగత సేవా కార్య సంబంధం (The Casework Relationship)* (**1957**): వ్యక్తిగత సేవా కార్య (case work) సంబంధానికి **ఏడు సూత్రాలు**:

సంఖ్య	సూత్రం	క్లయింట్ అవసరం
1	వ్యక్తిగతీకరణ (Individualisation)	ఒక విశిష్ట వ్యక్తిగా చూడబడటం
2	భావాల ఉద్దేశపూర్వక వ్యక్తీకరణ (Purposeful expression of feelings)	భావాలను స్వేచ్ఛగా వ్యక్తపరచడం
3	నియంత్రిత భావోద్వేగ ప్రమేయం (Controlled emotional involvement)	సున్నితమైన, అర్థం చేసుకునే ప్రతిస్పందన పొందడం
4	అంగీకారం (Acceptance)	విలువ గల వ్యక్తిగా అంగీకరించబడటం
5	తీర్పు చెప్పని వైఖరి (Non-judgemental attitude)	తీర్పుకు, నిందకు గురి కాకపోవడం
6	క్లయింట్ స్వయం నిర్ణయాధికారం (Client self-determination)	సొంత ఎంపికలు చేసుకోవడం
7	గోప్యత (Confidentiality)	తన రహస్యాలు రహస్యంగానే ఉండటం

- భారతీయ పాఠ్యపుస్తకాలు సాధారణ సూత్రాలను కూడా చేరుస్తాయి: **సమాచార మార్పిడి (communication), భాగస్వామ్యం (participation), సామాజిక పనితీరు / వనరుల సమీకరణ**. కాబట్టి "**సమాచార మార్పిడి సూత్రం**" ఒక సూత్రం; "**తీర్పు చెప్పే వైఖరి సూత్రం**" సూత్రం **కాదు** (2023 కీ).
- **అంగీకారం** = బలాలు, బలహీనతలతో సహా **వ్యక్తిని** ఉన్నవాడిని ఉన్నట్టుగా అంగీకరించడం; తప్పుడు ప్రవర్తనను ఆమోదించడం అని **కాదు**.
- **స్వయం నిర్ణయాధికారం** = సొంత నిర్ణయాలు తీసుకునే క్లయింట్ హక్కు; దీనికి అతని సామర్థ్యం, చట్టం, తనకు లేదా ఇతరులకు హాని, సంస్థ విధి అనే **పరిమితులు** ఉంటాయి.
- **గోప్యత సాపేక్షమైనది, సంపూర్ణమైనది కాదు**: చట్టం, న్యాయస్థానం, తీవ్రమైన హాని ప్రమాదం ముందు అది సడలుతుంది.
- **ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ నైతిక నియమావళి (NASW Code of Ethics):** మొదటిది **1960**; ప్రస్తుత నియమావళి **1996**లో ఆమోదం; 1999, 2008, 2017, **2021**లో సవరణలు. **ఆరు మూల విలువలు: సేవ, సామాజిక న్యాయం, వ్యక్తి గౌరవం–విలువ, మానవ సంబంధాల ప్రాముఖ్యం, నిజాయితీ (integrity), సామర్థ్యం (competence)**. **ఆరు** రంగాల్లో నైతిక ప్రమాణాలు: క్లయింట్ల పట్ల, సహోద్యోగుల పట్ల, ఆచరణ వ్యవస్థల్లో, వృత్తి నిపుణులుగా, వృత్తి పట్ల, విస్తృత సమాజం పట్ల బాధ్యతలు.
- **ఐఎఫ్ఎస్‌డబ్ల్యూ–ఐఏఎస్ఎస్‌డబ్ల్యూ ప్రపంచ సామాజిక కార్య నైతిక సూత్రాల ప్రకటన (Global Social Work Statement of Ethical Principles): 2018** (2004 ప్రకటన స్థానంలో): మానవ గౌరవం, మానవ హక్కులు,

సామాజిక న్యాయం, స్వయం నిర్ణయాధికారం, భాగస్వామ్యం, గోప్యత–ఏకాంతత, ప్రజలను సంపూర్ణ వ్యక్తులుగా చూడటం, సాంకేతికత–సామాజిక మాధ్యమాల నైతిక వినియోగం, వృత్తిపరమైన నిజాయితీ.

- **భారతదేశం: వృత్తిపర సామాజిక కార్యకర్తల నైతిక ప్రకటన (Declaration of Ethics for Professional Social Workers)** (1997), **టిస్ (TISS)** నాయకత్వంలో జరిగిన జాతీయ సంప్రదింపుల ద్వారా రూపొందింది. ఇది స్వచ్ఛందమైనది: నియమావళిని అమలు చేసే చట్టబద్ధ మండలి భారతదేశంలో లేదు (2026).
- **వృత్తిపరమైన సంబంధం:** ఉద్దేశపూర్వకం, పరిమిత కాలం, క్లయింట్ కేంద్రితం, కార్యకర్త జ్ఞానం–నైతికతతో నియంత్రించబడేది; దీని పునాది **సత్సంబంధం (rapport)** (పరస్పర నమ్మకం).
- **సహానుభూతి (empathy)** = నిష్పాక్షికతను కోల్పోకుండా క్లయింట్ భావాలను **అతని దృష్టికోణం నుంచి** అర్థం చేసుకోవడం; **సానుభూతి (sympathy)** = భావాన్ని పంచుకోవడం లేదా జాలిపడటం, ఇది విచక్షణను మసకబారుస్తుంది. సామాజిక కార్యకర్తలు **సహానుభూతిని** ఉపయోగిస్తారు.
- **కార్ల్ రోజర్స్ (Carl Rogers)** (క్లయింట్ కేంద్రిత చికిత్స): మూల పరిస్థితులు **సహానుభూతి, నిజాయితీ–పొందిక (genuineness, congruence), బేషరతు సానుకూల ఆదరణ (unconditional positive regard)**.

వివరణ

1. విలువలు, సూత్రాలు, నైతికత: ఒక గొలుసు.

- **విలువ** అంటే ఏది మంచిదో లేదా ఏది కోరదగినదో అనే నమ్మకం (ప్రతి వ్యక్తికీ విలువ ఉంది).
- **సూత్రం** అంటే ఒక విలువ నుంచి పుట్టే కార్యాచరణ నియమం (క్లయింట్‌ను అంగీకరించు; తీర్పు చెప్పకు).
- **నైతికత (ethics)** అంటే సరైన వృత్తిపర ప్రవర్తనకు ప్రమాణాలు; ఇవి ఒక **నియమావళిలో** రాసి ఉంటాయి, కార్యకర్త క్లయింట్లకు, సహోద్యోగులకు, సంస్థకు, సమాజానికి ఏమి రుణపడి ఉన్నాడో చెబుతాయి.

2. సామాజిక కార్య మూల విలువలు (భారతీయ గ్రంథాల్లోని సాధారణ జాబితా):

- ప్రతి వ్యక్తికీ సహజంగా ఉండే **విలువ, గౌరవం**;
- **స్వయం నిర్ణయాధికారం**, స్వయం సహాయం;
- **సమాన అవకాశం**, **సామాజిక న్యాయం**;
- **సామాజిక బాధ్యత**: సమాజం పట్ల వ్యక్తికి, వ్యక్తి పట్ల సమాజానికి;
- **ప్రజాస్వామ్య**, **మానవతా** విలువలు; **వైవిధ్యం** పట్ల గౌరవం; **మానవ హక్కులు**.

3. ఆచరణలో ఏడు సూత్రాలు (ఒక ప్రొబేషన్ ఉదాహరణ).

- **వ్యక్తిగతీకరణ:** దొంగతనం ఆరోపణ ఉన్న ఇద్దరు బాలురకు వేర్వేరు ప్రణాళికలు: ఒకడు ఆహారం కోసం దొంగిలించాడు, మరొకడు ముఠాతో కలిసి.
- **భావాల ఉద్దేశపూర్వక వ్యక్తీకరణ:** కార్యకర్త క్లయింట్ కోపాన్ని లేదా భయాన్ని బయటకు చెప్పనిస్తాడు, ఒక ఉద్దేశంతో (అర్థం చేసుకుని సహాయపడటానికి).
- **నియంత్రిత భావోద్వేగ ప్రమేయం:** కార్యకర్త సున్నితంగా ఉంటాడు, అర్థం చేసుకుంటాడు, భావంతో ప్రతిస్పందిస్తాడు, కానీ భావోద్వేగాలకు కొట్టుకుపోడు.
- **అంగీకారం:** నేరాన్ని ఆమోదించకపోయినా క్లయింట్‌ను ఒక వ్యక్తిగా గౌరవిస్తారు.
- **తీర్పు చెప్పని వైఖరి:** దోషం లేదా నిందను కార్యకర్త నిర్ణయించడు; అది న్యాయస్థానం పని.
- **క్లయింట్ స్వయం నిర్ణయాధికారం:** న్యాయస్థానం విధించిన ప్రొబేషన్ షరతుల లోపల, వాస్తవిక ఎంపికల్లో (ఏ శిక్షణ కోర్సు, ఎక్కడ నివసించాలి) క్లయింట్ ఎంచుకుంటాడు.
- **గోప్యత:** క్లయింట్ ప్రయోజనం కోసం మాత్రమే, తెలుసుకోవాల్సిన వారికే సమాచారం పంచుతారు; నివేదికలు న్యాయస్థానానికి వెళ్తాయని క్లయింట్‌కు ముందుగానే చెబుతారు.

4. భారతీయ జాబితాల్లోని ఇతర సూత్రాలు.

- **సమాచార మార్పిడి:** మాటలతో, మాటలు లేకుండా స్పష్టమైన రెండు వైపుల మార్పిడి; కార్యకర్త చురుకుగా వింటాడు.
- **భాగస్వామ్యం:** తన సమస్యను గుర్తించడంలో, పరిష్కరించడంలో క్లయింట్ పాల్గొంటాడు.
- **సామాజిక పనితీరు / వనరులు:** కుటుంబం, సంస్థ, సముదాయ వనరులను ఉపయోగించడం, క్లయింట్‌ను వాటితో అనుసంధానించడం.

5. వృత్తిపరమైన సంబంధం.

- ఇది **క్లయింట్ ప్రయోజనం కోసమే** ఉంటుంది, దీనికి ఒక **ఉద్దేశం** ఉంటుంది, ఉద్దేశం నెరవేరగానే ముగుస్తుంది, కార్యకర్త జ్ఞానం నుంచి, సంస్థ ఆదేశం నుంచి వచ్చే **అధికారం** దీనికి ఉంటుంది.
- ఇది స్నేహం లాంటిది కాదు: కార్యకర్త **ద్వంద్వ సంబంధాలను (dual relationships)** (క్లయింట్లతో వ్యాపార, ప్రేమ లేదా సామాజిక బంధాలు), **హద్దులను (boundaries)** మసకబార్చే బహుమతులు, ఉపకారాలను నివారిస్తాడు.
- **బదిలీ భావన (Transference):** క్లయింట్ వేరొకరి (తల్లిదండ్రులు) పట్ల ఉన్న భావాలను కార్యకర్త మీదకు మళ్లిస్తాడు. **ప్రతి-బదిలీ భావన (Countertransference):** క్లయింట్ పట్ల కార్యకర్తకు కలిగే సొంత భావాలు. రెండింటినీ గుర్తించి, నిర్వహించాలి.
- క్లయింట్ సమస్యల పరిష్కారంలో వ్యక్తుల మధ్య సంబంధమే **సాధ్యపరిచే అంశం**; అందుకే సంబంధాన్ని వ్యక్తిగత సేవా కార్యానికి "ఆత్మ" అంటారు (2023 నిశ్చితం–కారణం ఇతివృత్తం).

6. నైతిక నియమావళులు: వాటిలో ఏముంటుంది.

నియమావళి	సంవత్సరం	ముఖ్య లక్షణాలు
ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ (అమెరికా)	1960; 1996; సవరణ 2021	6 మూల విలువలు; 6 రంగాల్లో ప్రమాణాలు
ఐఎఫ్ఎస్‌డబ్ల్యూ–ఐఏఎస్ఎస్‌డబ్ల్యూ ప్రపంచ ప్రకటన	2018 (అంతకుముందు 2004)	9 సూత్రాలు; మానవ హక్కులు, సామాజిక న్యాయం
నైతిక ప్రకటన (భారతదేశం)	1997	టిస్ నాయకత్వం; స్వచ్ఛందం, చట్టబద్ధ సంస్థ లేదు

అన్నింటిలోనూ ఉమ్మడి నైతిక విధులు: క్లయింట్ ప్రయోజనానికి సేవ చేయడం, **సమాచారంతో కూడిన సమ్మతి (informed consent)** పొందడం, గోప్యత పాటించడం, ప్రయోజన సంఘర్షణలను నివారించడం, **సమర్థంగా** ఉంటూ నేర్చుకుంటూ ఉండటం, సహోద్యోగులను గౌరవించడం, సామాజిక న్యాయం కోసం పనిచేయడం, అనైతిక ప్రవర్తనను నివేదించడం.

తరచూ చేసే పొరపాట్లు

> ✗ "వ్యక్తిగత సేవా కార్య సంబంధానికి ఏడు సూత్రాలను మేరీ రిచ్‌మండ్ (Mary Richmond) ఇచ్చారు." ✓ **ఫెలిక్స్ బీస్టెక్** (1957). రిచ్‌మండ్ *సామాజిక నిర్ధారణ (Social Diagnosis)* (1917) రాశారు.

> ✗ "తీర్పు చెప్పే వైఖరి సామాజిక కార్య సూత్రం." ✓ **తీర్పు చెప్పని** వైఖరి సూత్రం.

> ✗ "అంగీకారం అంటే క్లయింట్ ప్రవర్తనను ఆమోదించడం." ✓ అంటే **వ్యక్తిని** అంగీకరించడం, తప్పుడు చర్యను కాదు.

> ✗ "గోప్యత సంపూర్ణమైనది." ✓ ఇది **సాపేక్షమైనది**: చట్టం, న్యాయస్థాన ఆదేశాలు, హాని ప్రమాదం దాన్ని పరిమితం చేస్తాయి.

> ✗ "స్వయం నిర్ణయాధికారానికి పరిమితి లేదు." ✓ **సామర్థ్యం, చట్టం, హాని, సంస్థ విధి** దాన్ని పరిమితం చేస్తాయి.

> ✗ "సామాజిక కార్యకర్తలు సానుభూతి చూపాలి." ✓ వారు **సహానుభూతి** చూపుతారు: నిష్పాక్షికతను కోల్పోకుండా అర్థం చేసుకోవడం.

✗ "ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ నియమావళిని మొదట 1996లో ఆమోదించారు." ✓ మొదటి నియమావళి **1960**; ప్రస్తుత నియమావళి **1996**లో ఆమోదం పొంది, **2021**లో సవరించబడింది.

✗ "ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూకు ఐదు మూల విలువలు." ✓ **ఆరు**: సేవ, సామాజిక న్యాయం, వ్యక్తి గౌరవం-విలువ, మానవ సంబంధాల ప్రాముఖ్యం, నిజాయితీ, సామర్థ్యం.

త్వరిత పునశ్చరణ

- బీస్టెక్ 1957, *వ్యక్తిగత సేవా కార్య సంబంధం*: 7 సూత్రాలు.
- వ్యక్తిగతీకరణ, భావాల ఉద్దేశపూర్వక వ్యక్తీకరణ, నియంత్రిత భావోద్వేగ ప్రమేయం.
- అంగీకారం, తీర్పు చెప్పని వైఖరి, స్వయం నిర్ణయాధికారం, గోప్యత.
- భారతీయ జాబితాల్లో అదనంగా: సమాచార మార్పిడి, భాగస్వామ్యం; "తీర్పు చెప్పే వైఖరి" సూత్రం కాదు.
- ఎన్ఏఎస్‌డబ్ల్యూ నియమావళి 1960 → 1996 → 2021; ఆరు మూల విలువలు (సేవ, సామాజిక న్యాయం, గౌరవం, సంబంధాలు, నిజాయితీ, సామర్థ్యం).
- ఐఎఫ్ఎస్‌డబ్ల్యూ-ఐఏఎస్ఎస్‌డబ్ల్యూ నైతిక సూత్రాలు 2018; భారత నైతిక ప్రకటన 1997 (టిస్ నాయకత్వం).
- సహానుభూతి, సానుభూతి కాదు; రోజర్స్: సహానుభూతి, నిజాయితీ, బేషరతు సానుకూల ఆదరణ.
- గోప్యత, స్వయం నిర్ణయాధికారం సాపేక్షమైనవి; పోక్సో సె.19 నివేదించే బాధ్యత, సె.21 శిక్ష.
- లోవెన్‌బర్గ్-డోల్గాఫ్ జల్లెడ: ప్రాణ రక్షణకే మొదటి స్థానం.
- బదిలీ భావన (క్లయింట్ → కార్యకర్త); ప్రతి-బదిలీ భావన (కార్యకర్త → క్లయింట్).